

М. Абдулгалімов, М. А. Ризаханов, Г. Н. Абдулгалімова // Сучасні проблеми науки та освіти. – М., 2015. – № 4.

3. Довгий І. Освітні можливості інтернет - технологій у вивченні мови як іноземної / І. Довгий // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць. – Львів, 2001. – Вип. 6. – С. 268–271.

4. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія / за ред. П. Ю. Сауха. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. – 444 с.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ У ЗВМО

Гайдай П.О., Барджадзе Р.В.

fizik1984@ukr.net

Черкаська медична академія, Черкаси

Вища школа України згідно з «Положенням про вищу освіту» забезпечує підготовку конкурентоздатних фахівців, які повинні бути здатними до роботи на рівні європейських та світових стандартів. Питання організації самостійної роботи студентів постійно цікавить науковців у їх дослідженнях.

Уваги заслуговує позиція дослідників щодо місця та ролі самостійної роботи у навчальному процесі. Однак, багато запитань ще не з'ясовано, зокрема не в повній мірі розкриті зв'язки між метою самостійної роботи та способами її реалізації, не повністю висвітлено теоретичні передумови організації самостійної роботи, орієнтованої на індивідуальні особливості студентів, у яких рахувалися б нові ціннісні орієнтації та підходи.[3, ст.50].

Особливо ця проблема постає перед викладачами, які готують студентів медичного профілю, які самостійно повинні приймати рішення при наданні швидкої допомоги пацієнтові. Дуже важливо навчити студента постійно вдосконалювати свої знання, щоб швидко зорієнтуватися у ситуації, правильно та швидко прийняти рішення і надати допомогу хворому.

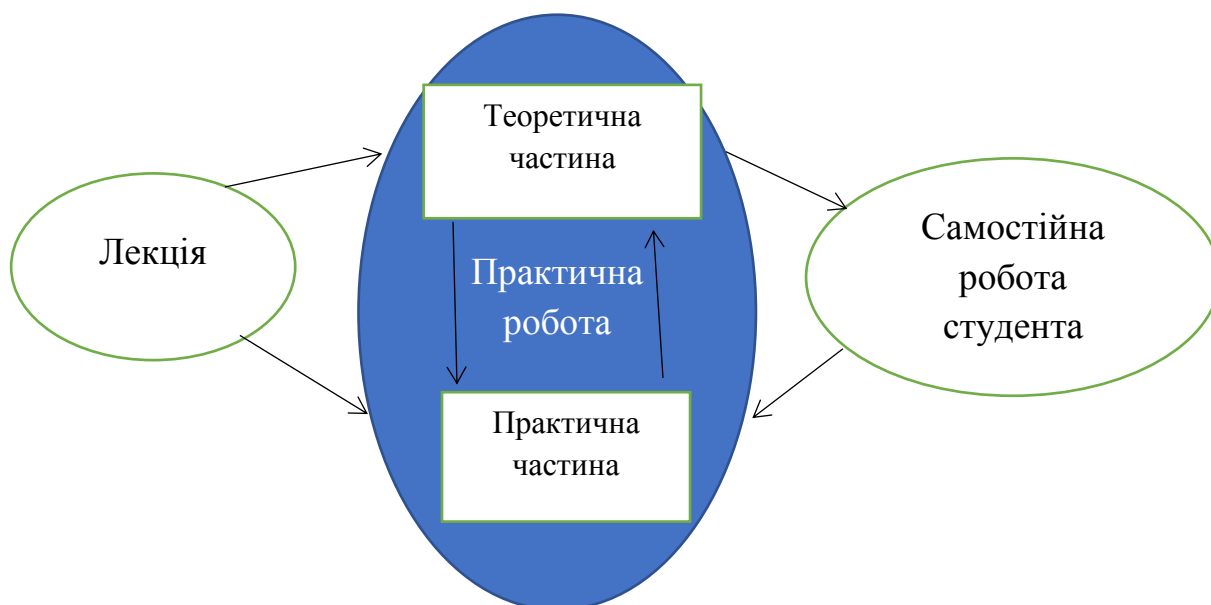
Відповідно до Положення "Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах", самостійна робота студента є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.[2, ст. 1]

У сучасному виховному процесі розширення ролі самостійної роботи студентів веде не тільки до її збільшення, а й передбачає зміну відносин між викладачем та студентом, які стають рівними суб'єктами навчальної діяльності. Студент у такій формі організації навчається самостійно планувати та контролювати свою навчальну діяльність, виховувати у собі самостійність як основну рису характеру.

Викладачеві у цьому процесі відводиться теж дуже важлива роль, він саме здійснює керування цією роботою. Саме він контролює які питання виносити на самостійне опрацювання; чи не складно буде це зробити студенту самостійно; пояснити, як саме повинна вона бути виконана, а потім перевірити результати її оцінити.

Самостійна робота – навчальна діяльність студента, спрямована на вивчення й оволодіння матеріалом без безпосередньої участі викладача й охоплює три основні етапи: підготовка студента до виконання, безпосереднє виконання завдання, аналіз виконаного завдання.[3, с.51]

Малюнок 1 показує взаємозв'язаність лекційного матеріалу, практичної роботи та самостійної як аудиторної, так і позааудиторної роботи.

Цілеспрямована сукупність дій студента під керівництвом викладача на основі використання засобів супроводу навчального процесу передбачає самостійність - можливість здійснювати самостійну роботу на основі формування якостей рефлексивного керування.[2, ст. 1]

Принципами поза аудиторної самостійної діяльності є:

- гуманізація;
- співробітництво;
- інтерес;
- доцільність;
- добровільність;
- бінарна практична спрямованість.

Самостійна діяльність – один з найважливіших компонентів освітнього процесу, яка передбачає інтеграцію індивідуальної та колективної роботи, як з участю викладача, так і без нього. У сучасній системі навчання самостійна робота переважає серед інших видів навчальної діяльності, вона має займати до 55 % матеріалу, який повинні опанувати студенти.

Залежно від змісту та способу подавання інформації виділяють такі форми роботи зі студентами в позааудиторний час: теоретичні, практичні, комбіновані. Відповідно до способу виконання завдань виокремлюємо усні та письмові форми діяльності, які активно використовуються викладачами в роботі зі студентами в позааудиторний час.[1, ст.3]

Ефективність самостійної поза аудиторної роботи залежить від багатьох чинників, а саме:

1. Рівня складності завдань самостійної роботи.
2. Процентного співвідношення годин між аудиторною та позааудиторною роботою.
3. Індивідуальний підхід до студента із врахуванням його інтересів.

У сучасних умовах інформатизації суспільства студенту краще знайти та засвоїти матеріал: інформація стає доступнішою, її швидко можна знайти, обробити та засвоїти.

У Черкаській медичній академії процес організації самостійної позааудиторної роботи охоплює:

1. Підготовку до аудиторних занять (лекції, семінарські, практичні та лабораторні заняття).
2. Виконання індивідуальної роботи над окремими темами дисципліни відповідно до навчально-тематичних планів.
3. Підготовку до практичних занять.
4. Підготовку до контрольних випробувань, у тому числі до тестового контролю, семестрової підсумкової атестації, контрольних робіт, екзаменів.
5. Робота в студентських гуртках за фахом.

Усі ці елементи навчального процесу є самостійною діяльністю, студенти виконують їх певною мірою індивідуально, у позааудиторний час.

У процесі вивчення медичних дисциплін викладачі задають диференційовані домашні завдання, індивідуальні тематичні завдання, та завдання для самостійного опрацювання.

Одним з найголовніших аспектів організації самостійної позааудиторної роботи є розробка системи оцінювання цього виду навчальної діяльності. Багато студентів стикаються з труднощами під час виконання домашніх завдань. Виконана письмова робота дає можливість викладачеві оцінити ступінь засвоєння студентами навчального матеріалу, рівень сформованих навичок для самостійного виконання завдання.

Викладачі академії розробили шкалу оцінювання студентів на кожен з предметів, який вивчається у навчальному закладі, і мають по програмі години самостійної поза аудиторної роботи. Проводиться контроль на основі виконання

практичних навичок; розв'язання ситуаційних завдань; тестування, контрольні письмові роботи.

На основі вищевикладеного можна зробити такі висновки, що самостійна робота – це чітко організована викладачем самостійна діяльність студента. Вона потребує від викладача чіткого планування, а від студента – ефективного виконання згідно складеного навчально-методичного забезпечення.

Від чіткої організації цієї роботи залежить її виконання та у подальшому спрямовує та мотивує майбутнього спеціаліста мислити самостійно у своїй практичній діяльності.

Література

1. Ляшенко І.В. Організація поза аудиторної роботи у вищій школі як умова підвищення ефективності навчально-виховного процесу.//Народна освіта. – 2014 р. – вип. № 1(22)
2. Скуратівська С.П. Особливості організації самостійної роботи студентів// https://ru.osvita.ua/school/lessons_summary/education/36615/
3. Кравчук О. До організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів у процесі викладання аналітичної геометрії.//Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, 2013, № 7

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Дерегуз Л.В., Мартинова О.В.

larisa7575@ukr.net

Коледж НФаУ, м. Харків

Стрімкий розвиток науки і техніки, накопичення й безперервне оновлення інформації, висувають нові вимоги до якісної підготовки майбутніх фахівців. Сучасний інформаційний простір потребує від фахівців постійного оновлення набутих знань та вміння швидко приймати самостійні рішення в нестандартних ситуаціях. Ключовим елементом у процесі безперервного самовдосконалення студента є самостійна робота.

Слід зазначити, що найбільша ефективність самостійної роботи досягається при пошуково-дослідному спрямуванні. Саме така діяльність сприяє досягненню якісного рівня освіти, що задовольняє потреби майбутніх спеціалістів у професійному зростанні. Сучасний фахівець в умовах конкуренції повинен бути здатним до самоосвіти, безперервного підвищення